

Luc Soete

De geschiedenis keert terug naar het Oosten

Naarmate de statistische cijfers over 2009 langzaam binnendruppelen, blijkt dit eerste nuldecennium ook economisch een nuldecennium te zijn. Voor Japan niet echt iets nieuws. *Ushinawareta Jūnen*, of het verloren decennium, is een onderdeel geworden van de recente economische geschiedenis toen de spectaculaire opmars tot een abrupt einde kwam aan het einde van de jaren tachtig. Japan belandde in zware economische en financiële problemen terwijl de rest van de wereld meelifte op de internetrevolutie van de jaren negentig.

Ook voor Europa, dat sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw te kampen heeft met lage groeicijfers en een hoge werkloosheid, is de vaststelling van een verloren decennium niet zo verrassend. Maar voor de Verenigde Staten is dit een unieke vaststelling. Terwijl zowat alle vorige decennia van de jongste 70 jaar afgesloten werden met een nettogroei in jobs van minimaal 20 procent, eindigt dit eerste decennium van de 21ste eeuw met een nettojobcreatie van nul. De economische groei lag dan ook op het laagste niveau sinds de jaren dertig.

Ook de ontwikkeling van de beurswaarde van bedrijven was uniek. Zowat het slechtste decennium uit de 200-jarige Amerikaanse beursgeschiedenis met alle beursgraadmeters op verlies.

Beleggers hielden de spaarder tot voor kort voor dat beleggen in aandelen op de duur altijd beter uitpakt. Gewoon een kwestie van tijd en geduld hebben. Niet dus. Zoals een journalist van de Wall Street Journal noteerde: *From the end of 1999, the New York Stock Exchange's tickers have dropped roughly 0.5% in value annually. Ugh.* Of zoals Paul Krugman het in zijn eindejaarscolumn voor de New York Times omschreef: *a Big Zero decade.*

Voor Japan en Europa is de situatie niet beter. Het rijtje van de slechtst presterende beurzen van het afgelopen decennium wordt geleid door IJsland, met een verlies van 81 procent, gevolgd door de Japanse, Finse, Nederlandse, Franse, Belgische, Britse en Amerikaanse beurzen. De meeste westerse beurzen hebben de jongste tien jaar geen enkele waarde gecreëerd, eerder waarde vernietigd. Niet verwonderlijk dat spaarders hun centen liever oppotten in veilige spaarboekjes die amper nog iets opbrengen.

Kortom, een *decennium horribilum* om zo snel mogelijk te vergeten.

De eerste tien jaar van de 21ste eeuw was een *decennium horribilum*. Om zo snel mogelijk te vergeten.

Maar... het beeld ziet er toch wel heel anders uit als we even naar de andere kant van de wereld kijken. Zoals Kishore Mahbubani, de auteur van *De eeuw van Azië. Een onafwendbare mondiale machtsverschuiving*, die houdt van provocatieve stellingen, het stelt: dit decennium was het decennium van westerse hubris: hoogmoed die veelal voor de val komt.

In die zin is het verschil in de groeiprestaties tussen west en oost het afgelopen decennium een teken aan de wand. Zoals ook de lijst van de best presterende beurzen wereldwijd. Weer beperk ik me tot de top: de Oekraïense beurs met 900 procent winst, gevolgd door de Peruaanse, Russische, Roemeense, Hongkongse en Bengalese beurs, allemaal met winsten van meer dan 500 procent. Een verschil dat boekdelen spreekt. Het is nog niet terug te vinden in de internationale financiële geldstromen die nog steeds hoofdzakelijk naar de westerse beurzen vloeien, maar het tij keert.

Analyses over decennia hebben uiteraard slechts beperkte waarde — voor de wat kritische lezer loopt het eerste decennium pas eind dit jaar af en begon het pas in 2001 — maar in zoverre beleidsmakers graag teruggrijpen naar wat langeretermijn-doelstellingen biedt een decenniumblik wel directe aanknopingspunten.

In die zin was 2000 als het ware het jaar van onze Europese hubris: de Lissabon-strategie die in 2010 van Europa de meest concurrerende en dynamische economie ter wereld zou maken. 2010 wordt het jaar van de EU2020-strategie van de nieuwe Commissie-Barroso, een langetermijnstrategie met weliswaar een veel lager hubrisgehalte, maar weer heel grote verwachtingen over Europa's capaciteit om nu vooral mondiale uitdagingen aan te pakken.

In zijn boek hekelde Kishore Mahbubani de stelling van Francis Fukuyama uit *The End of History* als zou met de val van de Muur het einde van de ideologische evolutie van de mensheid ingetreden zijn met de overwinning van de westerse liberale democratie. Voor Mahbubani vertegenwoordigt het nuldecennium de terugkeer van de geschiedenis. Niet zozeer in het Westen, maar in het Oosten. En zoals hij zich afvraagt: *Will the West join in these celebrations, or will they keep waiting for the end to happen?* Geen slechte vraag om dit nieuwe decennium mee te beginnen. (T)

DE AUTEUR IS PROFESSOR ECONOMIE AAN DE UNIVERSITEIT VAN MAASTRICHT.